

Praha 15. 9. 2017

Přílohy

Dopis ministra školství, mládeže a tělovýchovy, prof. PhDr. Stanislava ŠTECHA, CSc.

Vážený pane (*konkrétní oslovení*),

dne 28. 8. 2017 Vám byl adresován dopis Asociace speciálních pedagogů ČR, upozorňující na spojení řady negativních tendencí ve školství s realizací konceptu tzv. společného vzdělávání, zejména na základních školách.

Následná reakce ministra školství, mládeže a tělovýchovy prof. S. Štecha, zveřejněná na webových stránkách MŠMT, byla svým obsahem, formou, ale především zvoleným tónem daleko za hranou toho, co je možno v sebevyhraněnější diskusi tolerovat. Až přízračně proto působilo závěrečné poučení, že „MŠMT vítá konstruktivní kritiku, ale váš otevřený dopis tuto povahu bohužel nemá.“ Celý text přikládáme.

Po přečtení podobných „mouder“ jsem se nejprve musel rychle podívat do kalendáře, jaký že se to píše letopočet. U mne jako u člověka, který prožil v temných dobách komunistické totality větší část svého života, a to jako občan druhé kategorie, vyvolává samotné slovní spojení „konstruktivní kritika“ reminiscence velmi mrazivé. Zejména v souvislosti s tím, s jakou lehkostí si pan ministr osobuje právo autoritativně posuzovat, co to vlastně taková konstruktivní kritika je a co není. A aby toho nebylo málo, dovoluje si ty, kdo se nedrží v jím naoktrojovaném rámci oné „konstruktivnosti“ kritiky, arogantně „kádrovat“ a opakovaně s pohrdáním shazovat.

Ani to však ještě není všechno. Prof. Štech si neodpustil hned tři demagogické finesy: 1. „Jít po hráči místo po míči“, jak říkají Angličané, 2. velkým obloukem se vyhnout čemukoliv, na co se mu nechce odpovídat, a konečně největší argumentační pokleslost: 3. překroutit skutečné výroky oponenta (popř. si je úplně vymyslet), a za své vlastní „dílo“ jej pak ukrutně „seřezat“ (podrobně dále).

Jako bonus přidává autor textu spektakulární rozhořčení nad našimi údajnými „zřejmými fauly“ (např. „obviňování nejužšího vedení MŠMT z neodpovědnosti“ viz dále) a „nesmyslnými požadavky“ (jím uváděný příklad je mimochodem velmi hezkou ukázkou finesy č. 3).

V prvním případě byl dokonale ignorován skutečný obsah všech pěti našich konstatování (věcně se nevypořádal ani s jedním jediným!), o to více si dal pan ministr záležet na tom, aby veřejnosti představil členy ASP ČR dílem jako namyšlené náfučky („Jen my víme, co je pro děti a žáky to nejlepší.“), dílem jako partu asociálů, kteří podle jím sugerovaných obrazů vyzývají k rezignaci na podporu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Nad dovětkem „Je smutné, že je třeba toto připomínat zrovna zástupcům ASP ČR“ by člověku hnedle zvlhly oči – jenom by nesmělo jít o další z mnoha autorových fabulací, které nemají s obsahem našeho otevřeného dopisu nic společného.

Než se podrobněji věnuji jednotlivým pasážím „reakce“, stručně načrtnu rámeček tzv. společného vzdělávání a připomenu hlavní prvky jeho konstrukce:

1. Učitelé bez speciálně pedagogické kvalifikace vzdělávají samostatně (tedy bez přítomnosti profesionálů v daném oboru) žáky se SVP. **Tím se naprosto zásadně lišíme od všech zemí, kde se opravdu inkluzivní vzdělávání prosadilo.**

2. Žádné z vyhláškou jmenovaných podpůrných opatření nemůže tuto absenci odborného personálního zajištění významněji ani korigovat, natožpak nahradit. Speciální pedagogové (pokud jsou náhodou někde k dispozici), se na přímé výuce žáka se SVP nijak nepodílejí, jsou jim vyhrazeny pouze jakési „předměty speciálně pedagogické péče“ (náprava řeči, nápravný tělocvik), které většina těchto žáků vůbec nepotřebuje.

3. O „přidělení“ podpůrných opatřeních se rozhoduje až po 3 (nově dokonce 4!) měsících poté, co žák se SVP do třídy nastoupí, **přestože právě tito žáci potřebují široké spektrum skutečné podpory od první hodiny prvního školního dne.**

4. Učitel, který musí dělit svůj čas mezi žáka se SVP a ostatní žáky, nemůže žákovi se SVP věnovat během vyučovací hodiny více než několik minut. Během nich navíc pořádně neví, jak většinu kategorií žáků se SVP vzdělávat.

Toto jsou zdrcující, navíc velmi snadno ověřitelná fakta. Žádná kritika, žádná „dojmologie“, prostá fakta, která se pochopitelně musela promítnout do našeho otevřeného dopisu. A nyní k jednotlivým pasážím reakce na náš dopis. Budu přesně citovat prof. Štecha, následně uvedu znění textu našeho dopisu, a nakonec připojím komentář.

MŠMT: V naší reakci se nebudeme detailněji věnovat zřejmým faulům (např. obviňování nejužšího vedení MŠMT z nezodpovědnosti) a nesmyslným požadavkům jako je například představa, že je nezbytné se před přijetím jakékoliv novely ptát na názor každého učitele a „jednoho každého z oněch začleněných [dětí]“.

ASP ČR: Je nanejvýš příznačné, že dosud nikoho z výše zmíněných vůbec nenapadlo se zeptat, jak se v tomto údajně „začleňujícím vzdělávacím systému“ cítí jeden každý z oněch začleněných nebo jak jej posuzují tisíce učitelů v „běžných“ základních školách, na něž břímě zmatečné realizace celého konceptu dopadlo nejvíce.

Komentář:

Žádný požadavek na dotazování všech učitelů plus těch, koho se novela přímo dotýká, *před jejím přijetím*, vznesen nebyl. Kritická věta se vztahuje ke stavu *po nabytí účinnosti právní normy*, což je rozdíl natolik diametrální, že si jej lze nepovšimnout pouze ve dvou případech: z důvodu politováníhodné neschopnosti porozumět psanému textu, nebo ze zlé vůle. Obojí je u ministra (ale i pověřeného poskoka na MŠMT) dosti na pováženou.

A co že má tedy být oním „nesmyslným požadavkem“? To, že by mělo MŠMT od prvního dne např. prostřednictvím ČŠI shromážďovat nikoli jen statistická data, ale v první až stoprvé řadě veškeré relevantní údaje o tom, jak je ve všech konkrétních případech inkluze úspěšná, tedy jak si ty děti ve třídách *vedou*? Nebo to, jak hodnotí aktuální průběh tzv. společného vzdělávání tisíce učitelů, na něž dopadla prakticky bez přípravy a bez skutečné podpory jeho realizace? Tedy jak se jim s konkrétními žáky se SVP za dané situace pracuje?

Mám-li to říci „natvrdo“, bere to pan ministr od počátku hezky po leninsku: Když se kácí les, lítají třísky! Co záleží na tom, jak si v běžných třídách vedou nějaké děti se zdravotním postižením, že? A koho by zajímalo, co si myslí ony tisíce kantorů „v první linii“? Ať si melou, co chtějí – hlavně ať drží ústa a těší se na oněch chimérických 130% průměrného platu v době, kdy „slibovatelé“ už dávno v žádné vládě nebudou...

MŠMT: V úvodním bodě 1. píšete, že se rychle prohlubuje deficit personálního zajištění vzdělávání ve veřejném školství (nedostatek učitelů s potřebnou kvalifikací v oborech pedagogiky i speciální pedagogiky), a proto není možné pro inkluzivní vzdělání na drtivé většině škol vytvořit náležité personální podmínky. Pokud tím chcete říci, že se společné vzdělávání nemá zavádět jen proto, že není dostatek kvalifikovaných učitelů, je to stejné, jako kdybyste tvrdili, že se nemá léčit, protože je nedostatek lékařů (jak rutinně upozorňuje ministerstvo zdravotnictví).

ASP ČR: Kombinace prudce rostoucích mezd a minimální nezaměstnanosti je sice z pohledu společnosti velice příznivá, nicméně právě ve školství vede při setrvalé bídné úrovni odměňování učitelů ke stále větším obtížím už jen při zajišťování základního standardu kvalifikovaně vedené „běžné“ výuky. Pro inkluzivní vzdělávání není možno na drtivé většině škol vytvořit náležité personální podmínky vůbec.

Komentář:

Podtržená věta „reakce“ by se mohla používat v učebnicích pro druhý stupeň základních škol jako příklad neschopnosti dopracovat se k pochopení elementárních zásad logiky (lidově řečeno: my o koze, oni o voze). Použitý příměr je totiž dokonale „mimo“: pokud bych měl setrvat v kulisách lékařské branže, je plošné zavedení společného vzdělávání pouze prostřednictvím „běžných“ pedagogů srovnatelné s tím, že by ministerstvo zdravotnictví nařídilo plošně aplikovat nové operativní postupy při léčbě srdce výhradně praktickým lékařům (po 40ti hodinovém školení by se z nich, pravda, stali lékaři s rozšířenými kardiochirurgickými kompetencemi), zatímco samotní kardiochirurgové by směli patrně pouze napravovat koktavost u zkoprnělých příbuzných. Veškeré, pro „běžné“ lékaře úplně nové a neznámé postupy, by si tito „od píky“ osvojovali na (zprvu) živých pacientech.

Příměr s léčením (resp. neléčením) ostatně kulhá i na druhou nohu: žáci se SVP byli přece zcela kvalifikovaně vzdělávání dávno před tím, než se tzv. společné vzdělávání teprve začalo připravovat. O to tragičtější je, že až v 21. století mají s odborně vedeným vzděláváním „utrum“.

MŠMT: V bodě 2. dále tvrdíte, že se na společné vzdělávání vynakládají nepřiměřené prostředky, což podle vás nevede k dosažení očekávaných výstupů a je to dlouhodobě „neufinancovatelné“. Zde v první řadě není jasné, na čem zakládáte své tvrzení, že nastavený systém podpůrných opatření nevede k dosažení očekávaných výstupů.

ASP ČR: Nastavený systém podpůrných opatření nejenže nevede k dosažení očekávaných výstupů; jeho konkrétní finanční „nárokovost“ je z pohledu státního rozpočtu dlouhodobě „neufinancovatelná“, tedy pokud by nemělo současně dojít k redukci požadavků v rámci zbývající sféry vzdělávání.

Komentář:

Opět logický veletoč par excellence. Jak přišel pan ministr na to, že prý podle nás vynakládání nepřiměřených prostředků způsobuje nedosahování očekávaných výstupů? K dosažení těchto výstupů celý systém nevede z důvodů, které jsem myslím dostatečně přiblížil výše. Je tudíž snad jasné, že peníze vynaložené na vesměs neefektivní „podporu“ jsou peníze *vyplývané*. Jeden příklad za všechny: hvězdářský dalekohled jako podpůrné opatření pro žáky nadané. Co jim asi mohou žáci sledovat za denního světla, kdy probíhá vyučování?

MŠMT: V bodě 3. uvádíte, že se stále více rozevírají nůžky mezi školstvím „elitním“ (víceletá gymnázia) a „ostatním“ (veřejné základní školy), přičemž podle vás se víceletých gymnázií inkluze netýká. Z toho je patrné, že toho moc nevíte o fungování víceletých gymnázií, protože řada z nich již dávno společné vzdělávání praktikuje. I kdyby však nakrásně platilo vaše tvrzení a inkluze se jich netýkala, byl by to naopak argument pro společné vzdělávání a financování podpůrných opatření, jelikož ta by vyrovnávala nerovnosti dané sociálním původem, na které poukazujete. Sami tak zpochybňujete vlastní tezi.

ASP ČR: Letitá dualita české vzdělávací soustavy činí z tzv. společného vzdělávání karikaturu. Víceletých gymnázií se nejen prakticky žádná inkluze netýká: v těchto školách mají paradoxně žáci, které vzdělané rodinné zázemí připravilo na přijímací zkoušky lépe, k dispozici lepší podmínky než ti, kteří by je při svých limitovanějších možnostech potřebovali více. Tento absurdní systém lze označit z mnoha pohledů za diskriminační, a jako takový je dlouhodobě kritizován ze strany OECD jako nepřiměřeně selektivní, ale ve výsledku i značně neefektivní.

Komentář:

Další argumentační „bomba“! Autorovi zjevně uniká základní, na první pohled do očí bijící rozdíl: zatímco si víceletá gymnázia žáky (tedy i ty se SVP) *vybírají* (a případně je mohou posléze i vyloučit), základní školy mají ze zákona povinnost postarat se o úplně všechny, i kdyby měla výuka v té které třídě úplně zkolabovat. Z širokého spektra žáků se SVP nalezneme na víceletých gymnáziích pouze takové, kteří mají nadprůměrný kognitivní potenciál, a navíc nejsou nijak problematičtí ve svých projevech chování. Poslední dvě věty se tak dokonale míjejí s jakoukoli logikou (a s obsahem našeho dopisu jakbysmet), že je raději ani nebudu komentovat.

MŠMT: Vaše další tvrzení (bod 4.), že lze registrovat strmý pokles úrovně vzdělávání žáků se zdravotním postižením, se ani nesnažíte podložit nějakými daty. Místo toho nabízíte jakousi pseudokritiku fungování společného vzdělávání postavenou jen a pouze na vašich předsudcích a odporu k samotné myšlence, že by se děti se speciálními vzdělávacími potřebami měly vzdělávat v běžných školách.

ASP ČR: Skutečná civilizovanost té které společnosti se pozná nejlépe podle toho, jak se stará o své nejslabší členy. Z tohoto pohledu vykazuje tzv. společné vzdělávání všechny znaky „slepé uličky“, a to od počátku do konce. Školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra) přestávají plnit původní převážně poradenskou funkci, a na základě často nesmyslných požadavků ministerstva se stávají spíše administrativními institucemi, s nepřiměřeně dlouhou čekací dobou pro klienty. Ti v důsledku toho pak několik měsíců vyčkávají na vypracování potřebných podkladů zařízení pro školu, kde mezitím až třetinu školního roku vzdělávají žáka v podstatě metodou pokusu a omylu. O tom, jak asi dopadnou tito žáci „na výstupu“, se lze po roce sice jen dohadovat – již nyní je však naše prognóza velmi pochmurná.

Komentář:

Obzvláště odpudivá insinuační! Opravdu nechápu, jak si vysoký státní úředník může dovolit takto drzý osobní výpad, postavený navíc na prokazatelně lživé interpretaci našich slov!

Předsudky (a dokonce odpor!) k myšlence vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách v řadách speciálních pedagogů rozhodně nenajdete. **K čemu se naopak hlásíme, je silný odpor k tomu, co konkrétně za společné vzdělávání vydává vedení ministerstva (předchozí i nynější), a co je ve skutečnosti jeho nejhorší karikaturou!**

O jaké „pseudokritice“ se to vůbec ministr opovažuje mluvit? Opravdu neshromaždíme jakási data do tabulek, o to více se nás však dotýkají další a další konkrétní příklady debaklů celého uspořádání. Žáci, „vzdělávající se“ kvůli rušivým projevům chování v kabinetech pod dozorem asistentů (a to ještě v lepších případech!), bezradní učitelé, těžce frustrovaní onou „podporou“, kterou si ministr nemůže vynachválit. Žádná dojmologie – konkrétní vyjádření konkrétních lidí v anketách, v rozhovorech apod. Když slyším a čtu jejich slova na adresu MŠMT, věru se ani dost málo nedivím neochotě prof. Štecha z těchto zdrojů informací z nejpovolnějších čerpat...

A to si prosím může vážně někdo myslet, že za daných okolností ke strmému poklesu úrovně vzdělávání mnoha žáků se SVP *nedochází*?

MŠMT: Svou hlubokou neznalost tentokrát ohledně fungování vysokého školství prokazujete v bodě 5., kdy dáváte zavedení společného vzdělávání do souvislosti s průběžným poklesem kvality pregraduálního vzdělávání na pedagogických fakultách. Vzhledem k setrvačnosti akreditačních procesů prostě není možné, aby nedávné přijetí novely školského zákona ovlivnilo náplň oboru učitelství. Je však výmluvné, že zmíněný pokles kvality vyvozujete pouze ze stavu jednoho, vámi preferovaného oboru, speciální pedagogiky, nemluvě o tom, že se pasujete do role arbitra jeho kvality.

ASP ČR: Pokud jde o přípravu na práci se žáky s hendikepy ve školách hlavního proudu, vzdělávání na pedagogických fakultách je zaměřeno jednostranně na inkluzivní/společné vzdělávání, ovšem bez povědomí studentů (ostatně i mnohých vysokoškolských pedagogů) o speciální pedagogice jako o svébytném (a velmi náročném) oboru, jehož odborné studium pro obor učitelství z nabídky vysokých škol téměř vymizelo.

Vysokoškolské vzdělávání samotných speciálních pedagogů prodělalo v posledním desetiletí doslova drastické změny a jeho úroveň je více než alarmující. Z nepochopitelných důvodů bylo úplně upuštěno od specializace podle hlavních skupin zdravotních postižení (na tzv. pedie). Opravdu kvalifikovaně vedené vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje nejen hluboké znalosti medicínské podstaty jednotlivých druhů zdravotního postižení (a z nich vyplývajících vzdělávacích limitů či specifík jedince), ale také ovládnutí příslušně zaměřených didaktik, které se navzájem diametrálně odlišují.

Komentář:

Tato pasáž je téměř roztomilá. Jestliže někdo projevil opravdu hlubokou neznalost fungování vysokého školství, bylo to právě vedení MŠMT! ASP ČR naopak na zhoršování situace v přípravě speciálních pedagogů poukazovala dlouhodobě, a to i v souvislosti s prosazováním inkluzivních principů ve vzdělávání na běžných školách. Proč MŠMT po celá léta vše jen netečně zpovzdálí sleduje? Což se mimochodem týká mj. i dlouhodobě se prohlubujícího nedostatku učitelů pro 1. stupeň.

Řeči o tom, že MŠMT nemůže zasahovat do akademických svobod vysokých škol, jsou k smíchu: je-li stát garantem ústavního práva na vzdělání, a MŠMT má onu garanci „v popisu práce“, je přímo povinností MŠMT pracovat s těmi nástroji, které má k dispozici, především diferencovaným (a přesně zacíleným) přidělováním finančních prostředků, a v neposlední řadě přípravou náležitých legislativních norem.

Roztomilost naopak zcela postrádá šokující poslední citovaná věta: „Je však výmluvné, že zmíněný pokles kvality vyvozujete pouze ze stavu jednoho, vámi preferovaného oboru, speciální pedagogiky, nemluvě o tom, že se pasujete do role arbitra jeho kvality.“

Nemluvíme snad, hrome, po celou dobu *o kvalifikovaném vzdělávání žáků se SVP*? Citovaná věta je asi stejného kalibru, jako by bylo dejme tomu vyjádření: „Je však výmluvné, že pokles dostupnosti zubařské péče vyvozujete pouze ze stavu jednoho, vámi preferovaného oboru zubního lékařství.“

Čímž se mimochodem dostáváme k samému počátku reakce prof. Štecha, tedy k našim „zřejmým faulům“, když obviňujeme nejužší vedení MŠMT z neodpovědnosti.

1. Zásadní reforma vzdělávání dětí a žáků se SVP byla odstartována bez toho, aniž by MŠMT v dostatečném předstihu zajistilo odpovídající počet kvalifikovaných odborníků v oborech, přímo souvisejících se vzděláváním těchto žáků.

2. To, že MŠMT zákonem fakticky vyloučilo účinné zapojení speciálních pedagogů do přímého vzdělávání žáků se SVP, sice „elegantně vyřešilo“ problém s jejich katastrofálním nedostatkem, úroveň speciálního vzdělávání v tzv. inkluzivním kontextu tím však vrátilo dobře o sto let dozadu.

3. Před ostrým startem společného vzdělávání se vedení MŠMT ostře vymezovalo proti jakémukoli pilotnímu ověřování na menším vzorku škol, nepokusilo se dokonce ani namodelovat si objem administrativních činností spojených s „provozem“ inkluzivního vzdělávání ve třídě, časovou náročnost nad rámec běžných pracovních povinností apod. Ve druhém případě by přitom stačilo oslovit půl tucet dobrovolníků z řad učitelů a uhradit jim náklady spojené s několikadenní prací.

4. Zoufalá improvizace je ostatně dosti zřejmá i z nové „technické novely“ vyhlášky, která školám po pouhém roce odebrala povinnost sestavovat plány pedagogické podpory (a tedy se ještě dávno před získáním posudku z poradenského zařízení důkladněji zamyslet nad možnostmi vzdělávání toho kterého konkrétního žáka) a prodloužila již tak neúnosně dlouhou dobu na vypracování odborných posudků poradenských zařízení o celou třetinu.

Má-li toto vše představovat odpovědný přístup, potom již zřejmě slova ztrácejí svůj původní význam.

Vážený pane (*konkrétní oslovení*),

na samotný závěr musím důrazně upozornit ještě na jeden zásadní aspekt celé věci. To, že se v prvním roce tzv. společného vzdělávání „vlastně nic nestalo“, je pravda pouze potud, že si rodiče mnoha žáků se SVP dosud nezačali stěžovat na výsledky vzdělávání svých dětí, resp. pokud si stěžují, zůstává to zatím jen v rovině rodiče – škola. Je však jen otázka času, kdy si začnou více a více uvědomovat, nakolik toto úděsně nezodpovědné počínání státu závažně ohrožuje životní perspektivy jejich potomků po dokončení základní školy (a to i pokud ji vychodí s ukončeným základním vzděláním).

Právo na vzdělání je takto „z poručení státu“ pro tisíce dětí zřetelně umenšeno natolik, že lze v budoucnu očekávat dlouhou řadu žalob zprvu k Ústavnímu soudu ČR, a v případě neúspěchu i k Evropskému soudu pro lidská práva. Ve všech případech jsme připraveni podat svědectví o tom, že jsme na možné důsledky po celou dobu upozorňovali.

Což prosím neberte jako výraz nějakého dětinského zadostiučinění, že „My jsme vám to přece říkali!“ To jen aby si všichni odpovědní včas uvědomili, že až přiznají soudy poškozeným v součtu mnohamilionové odškodné, nebude moci nikdo z viníků předstírat, že nic netušil a jednal jen z neznalosti, zato v dobré víře.

Pokud jde o možnost nějaké další vzájemné diskuse, tuto bohužel současné vedení ministerstva svou reakcí, rázně „skrečovalo“ dopředu.

S úctou

Mgr. Martin Odehnal
předseda Asociace speciálních pedagogů ČR
Vinohradská 54
120 00 Praha 2
www.aspcr.cz
odehnalmartin@seznam.cz

Reakce MŠMT na otevřený dopis ASP ČR

Vážená Asociace speciálních pedagogů ČR, z.s.,

obdrželi jsme váš alarmistický otevřený dopis, z čehož se ostatně stává jakási tradice. V naší reakci se nebudeme detailněji věnovat zřejmým faulům (např. obviňování nejužšího vedení MŠMT z nezodpovědnosti) a nesmyslným požadavkům jako je například představa, že je nezbytné se před přijetím jakékoliv novely ptát na názor každého učitele a „jednoho každého z oněch začleněných [dětí]“. Pouze konstatujeme, že podobná rétorika nesvědčí o snaze o otevřenou, konstruktivní komunikaci, a potažmo o snaze něčemu pomoci. Podrobnější rozbor si však zaslouží vašich pět „konstatování“.

V úvodním bodě 1. píšete, že se rychle prohlubuje deficit personálního zajištění vzdělávání ve veřejném školství (nedostatek učitelů s potřebnou kvalifikací v oborech pedagogiky i speciální pedagogiky), a proto není možné pro inkluzivní vzdělání na drtivé většině škol vytvořit náležité personální podmínky. Pokud tím chcete říci, že se společné vzdělávání nemá zavádět jen proto, že není dostatek kvalifikovaných učitelů, je to stejné, jako kdybyste tvrdili, že se nemá léčit, protože je nedostatek lékařů (jak rutinně upozorňuje ministerstvo zdravotnictví). Jinými slovy, deficit personálního zajištění ve veřejném školství je třeba řešit, ale nelze přitom rezignovat na podporu těch, pro které veřejné školství existuje, dětí, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Je smutné, že je třeba toto připomínat zrovna zástupcům ASP ČR.

V bodě 2. dále tvrdíte, že se na společné vzdělávání vynakládají nepřiměřené prostředky, což podle vás nevede k dosažení očekávaných výstupů a je to dlouhodobě „neufinancovatelné“. Zde v první řadě není jasné, na čem zakládáte své tvrzení, že nastavený systém podpůrných opatření nevede k dosažení očekávaných výstupů. Novela zákona je v platnosti pouhý rok a vy prostě a jednoduše nemůžete mít k dispozici žádná data, která by umožňovala hodnotit její výstupy. Dojmologii praktikujete i ohledně ufinancovatelnosti společného vzdělávání, protože ani tu nelze za jeden rok posoudit, nemluvě o tom, že každý ministr má řadu nástrojů, jak výdaje korigovat.

V bodě 3. uvádíte, že se stále více rozevírají nůžky mezi školstvím "elitním" (víceletá gymnázia) a "ostatním" (veřejné základní školy), přičemž podle vás se víceletých gymnázií inkluze netýká. Z toho je patrné, že toho moc nevíte o fungování víceletých gymnázií, protože řada z nich již dávno společné vzdělávání praktikuje. I kdyby však nakrásně platilo vaše tvrzení a inkluze se jich netýkala, byl by to naopak argument pro společné vzdělávání a financování podpůrných opatření, jelikož ta by vyrovnávala nerovnosti dané sociálním původem, na které poukazujete. Sami tak zpochybňujete vlastní tezi. Samozřejmě, opět zcela nepodložené je vaše tvrzení, že v důsledku zavedení podpory společného vzdělávání rostou počty žáků neúspěšných. Nic takového nelze konstatovat po roce a bez odpovídajících statistik.

Vaše další tvrzení (bod 4.), že lze registrovat strmý pokles úrovně vzdělávání žáků se zdravotním postižením, se ani nesnažíte podložit nějakými daty. Místo toho nabízíte jakousi pseudokritiku fungování společného vzdělávání postavenou jen a pouze na vašich předsudcích a odporu k samotné myšlence, že by se děti se speciálními vzdělávacími potřebami měly vzdělávat v běžných školách.

Svou hlubokou neznalost tentokrát ohledně fungování vysokého školství prokazujete v bodě 5., kdy dáváte zavedení společného vzdělávání do souvislosti s průběžným poklesem kvality pregraduálního vzdělávání na pedagogických fakultách. Vzhledem k setrvačnosti akreditačních procesů prostě není možné, aby nedávné přijetí novely školského zákona ovlivnilo náplň oboru učitelství. Je však výmluvné, že zmíněný pokles kvality vyvozujete pouze ze stavu jednoho, vámi preferovaného oboru, speciální pedagogiky, nemluvě o tom, že se pasujete do role arbitra jeho kvality.

Lze tedy konstatovat, že ani jedna z vašich tezí není korektně vyargumentovaná a podložená relevantními daty. Jinými slovy, vaše výhrady jsou čistě ideologické povahy, což je obzvlášť pikantní ve světle toho, že z

ideologičnosti obviňujete ty, kdo prosadili myšlenku společného vzdělávání do školského zákona, mimo jiné tedy i poslance, senátory a pana prezidenta. Vaše ideologické předsudky podtrhává demonizace neziskového sektoru a unavená figura všech ideologů ve vzdělávání – Jen my víme, co je pro děti a žáky to nejlepší. Navíc se vlamujete do otevřených dveří, protože MŠMT nedělá nic, co by bylo v rozporu s vaším motem: „Vzdělávejme děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách, pokud je to možné, ve speciálních školách, pokud je to nutné.“ Naopak, MŠMT pod vedením Kateřiny Valachové i pod mým vedením vždy trvalo na zachování speciálního školství.

MŠMT vítá konstruktivní kritiku, ale váš otevřený dopis tuto povahu bohužel nemá. Doufáme, že naše detailní zpětná vazba přispěje k tomu, že budete příště oddělovat ideologická východiska od věcných argumentů.

S pozdravem

Stanislav Štech
ministr školství, mládeže a tělovýchovy